

Rapport fra befaring i Heggdalen, Lenvik 8. oktober 2009 ca kl. 10-14.

Deltakere: Steinar Nymo og Odd Rørbakk (lokale representanter), Asle Bogen (Lenvik kommune), Martin Næss (Troms fylkeskommune), Herbjørg Arntsen (Statskog SF), Terje Dahl, Liv Mølster og Christina Wegener (Fylkesmannen).

Rute: Vi gikk fra kraftstasjonen ved Helvetesfossen og inn til Heggemoen ved kjerneområde 3, derfra opp til kjerneområde 2 og tilbake. Oppsummering hjemme hos Steinar Nymo før og etter befaring.

På grunn av snøforhold var det ikke mulig å komme lenger inn i området, derfor besluttet gruppa å komme tilbake til våren.

I det følgende er punkter om historikk/tidligere bruk rammet inn, resten er punkter om framtidig bruk/ønsker for fremtiden. Steinar Nymo har påtatt seg å skrive noe mer om planer for framtidig bruk av området.

Generell historikk

- Fire familier bodde i området i 1801, alle levde av reindrift.
- Omlegging til jordbruk skjedde fram til 1865, som var et toppår.
- I 1875 var det gått litt ned med jordbruket og det var helt slutt med korn. Dette kan henge sammen med at russerne kom med billig korn, og at flere var blitt fiskere og derfor hadde penger til å kjøpe kornet.
- Postmann Mikkel Olsen kom til området i 1865, han var da oppført som eier og hadde krøtter + 16 rein (det siste kanskje "lønn" fra svensksamene?)
- Odd Rørbakk bodde på Heggemoen rett nord for utløpet av Heggelva i perioden 1942-1948, han var 10 år da han kom dit fra Hamar. Det var da en boliggamme og en fjøsgamme der som vi så tuftene etter, og det var dyrket opp mark der. Odd Rørbakk forteller: "far betalte en viss årlig avgift til staten. For dette kunne han bruke ved, men ikke selge"
- Jens og Søren på Moen slo på myran, men ikke etter krigen. De stakket og hesjet.
- Vi vet ikke når staten fikk eiendomsretten til skogen

Ferdsl, friluftsliv og turisme

- Gammel kjerrevei – Heggedalsvegen – går fra Poststøa midt på Lisvatnet langs sørsida av Heggelva fram mot østenden av Heggvatnet.
- Helt i nord ligger friluftsområdet Revet. Området er regulert.
- Det går bruer over Helveteselva like ved kraftverket
- Merket tursti, "Senja på langs", går vest for Helveteselva og nord for Heggelva innover Nord-Heggedalen.

Kraftverk og andre tekniske inngrep

- Kraftstasjonen ved Helveteselva var i drift alt i 1942
- Skeielva er aktuell, Iselva er høyaktuell pga potensiale. Overføringslinje for kraftverket går gjennom området.

Skogbruk og vedhogst

- Mikkel laget store traue av furu, tok bare de aller største og lot resten stå igjen.

- Furutømmer ble tatt til husbygging sist da Steinar Nymo bygde. Nymo tok bestand til eget bruk, og brukte eget minisagbruk.
 - Furustokker ble brukt for eksempel til telefonstolper. Etter skogloven var det ikke lov å hogge uten blinking.
 - Flishogst av bjørk var planlagt av Statskog nedenfor kote 100, den ble stoppet i siste liten pga båndlegging til vern.
 - Steinar Nymo har brukt å hente ved til eget bruk i Mikkelbukta. Det var uthøgd rundt Nymoen fordi de solgte ved til Gibostad. De hogde om sommeren og kjørte veden fram før jul, men nå for tida legger isen seg senere på året så kjøringen må vente til februar.
- Det er aktuelt for Statskog å gi tillatelse til å ta ut tømmer i området, når det er et lokalt behov for tømmer til for eksempel lafting
 - Med dagens tilskuddsordninger og satsing på flis kan det være økonomi i drift av områder som ikke før var drivverdige
 - Skogen fra kraftverket til Heggelva, inkludert kjerneområde 2 og 3, er stor og aktuell for drift.
 - Vedhogst er fortsatt aktuelt. Hyttefolket på østsiden av vannet kjøper ved av lokale produsenter.
 - Hytter på statsgrunn har rett til å disponere ett mål rundt hytta. (Dette gjelder også punktresta hytter - det må vanligvis gå 30 år før tomter kan innløses/kjøpes)

Jakt og fiske

- Området er elgval
- Det er laks i Lysvatnet
- Helveteselva er ødelagt som fiskeelv av kraftverket
- I Heggelva går mest sjørøye

Reindrift

- Området er helårsområde for reinbeite

Hytter

- Det er 3 hytter langs Lysvatnets vestbredd i N.
- Det skal være 3 hytter vest for Heggvatnet, eierne er reinbeitedistriktet, fiskeforeningen (tidligere telegrafhytta, fra da det gikk telegraflinje gjennom Heggdalen), og Statskog (åpen hytte)

Innspill

- Litlevatnet har store biologiske verdier og grunnen rundt er eiet av Staten, fylkeskommunen og en privat grunneier som kanskje kunne være med på frivillig vern

Annet

- Elvemusling i Tverrelva fra Lysvatnet.
- Vi fant fregnebittersopp (*Gymnophilos penetrans*) ved foten av furua der vi rastet, nær Heggelva
- Det er løsmasser på vestsiden av vannet, kanskje den største forekomsten i Lenvik. Dette er en knapp ressurs i området.

Ref: CW